

Téma

Do konce II. světové války chybělo jen několik dní, osvobození bylo na dosah. Přesto se ještě na Valašsku odehrálo několik tragédií, které se navždy černým písmem zapsaly do kroniky regionu. Nacisté se v posledních dnech války krutě pomstili místním lidem za spolupráci s partyzány. Vypálili Juříčkův mlýn v Leskovci, osadu Vařákovy paseky i partyzánskou obec Prlov. Po jejich řádění zůstala řada zbytečných obětí. Jejich památku si právě v těchto dnech připomínáme

Juříčkův mlýn: dětem slíbili život, když prozradí. Odmítly

MICHAL BURDA

Leskovec, Valašsko – Na Velikonoční pondělí 2. dubna 1945 krátce před půlnocí se ve Vsetíně shromáždila ozbrojená skupina tvořená příslušníky stíhacího oddílu a členy oddílu ke zvláštnímu použití z Rožnova pod Radhoštěm, Valašského Meziříčí a Hošťálkově.

Druhá skupina čítající stovku příslušníků brněnského gestapa vyrazila o něco dříve a spolu se členy zlínského gestapa a stíhacího oddílu ochranné policie se dopravila do Valašské Polanky. Odtud šli dále pěšky. Cílem nacistů byl Juříčkův mlýn v Leskovci. Malé vesničky vzdálené asi šest kilometrů jižně od Vsetína.

LES PLNÝ NACISTŮ

Na druhý den časně ráno kdosi zvenčí silně buší na dveře mlynářské usedlosti. „Les je plný Němců, jste obklíčeni!“ zní překotné varování. Po několika minutách ticha buší na dveře sami Němci. Otvírá jim žena mlynáře Jana Juříčka Františka. „Kde máte ty partyzány?“ ptají se nacisté česky. „U nás nejsou partyzáni,“ zapírá mlynářka, byť se jich v té době v bunkru pod stavením ukrývá pět.

Takto po letech vzpomínal na osudné úterý 3. dubna 1945 bratr Agapitus, občanským jménem Oldřich Bláha. Byl ošetřovatelem partyzánů ukrytých v Juříčkově mlýně v Leskovci, kde se před dvaasedmdesáti lety odehrál jeden z nejtragičtějších příběhů končící II. světové války.

DŮMYSLNÁ SKRÝŠ

Důmyslně vybudovaná skrýš měla obytnou a pracovní místnost a skladiště. Aby se do ní člověk dostal, musel projít otvorem ve chlévě zamaskovaným krmelcem pro kozy.

V bunkru byla tajná vysílací stanice, rozmnožovací tiskařský stroj,

zbraně, střelivo, potraviny i oděvy. Stanoviště sloužilo také jako lazaret pro raněné a nemocné partyzány. Konaly se zde schůzky a soustřeďoval zpravodajský materiál pro štáb 1. československé partyzánské brigády Jana Žižky. V bunkru ukrývala své cenné věci i rodina Juříčkova.

Informace o tom, že by se v leskoveckém mlýně mohli skrývat partyzáni a možná i samotný velitel major Murzin, se od konfidentů dostaly do rukou kriminálnímu radovi brněnského gestapa Hugo Römerovi. Ten byl také velitelem akce, jejímž cílem bylo zničení mlýna a dopadení partyzánů. Nacisté celou Juříčkovu rodinu, rodiče Jana a Františku, devatenáctiletého syna Jana, šestnáctiletou Františku a čtrnáctiletou Marii, vyvěkli před mlýn.

ŘÁDĚNÍ NĚMCŮ

V bunkru se v té době ukrývali sovětsí partyzáni, jeden Čech a zmíněný ošetřovatel Bláha. „Němečtí vojáci se vrhli na Jana Juříčka a pažbami pušek jej bili tak dlouho, až v bezvědomí klesl na zem,“ líčil krátce po válce jeden z očitých svědků Josef Martinec.

Vyprávěl také, jak zatím jiní vojáci dobývali mlýn a bunkr. Stříleli a házeli granáty do všech oken. Nakonec mlýn zapálili. Kouř se v domě rychle rozšířil a muži schovaní uvnitř se brzy začali dusit.

Dvěma partyzánům se v nastalém zmatku podařilo dostat nepozorovaně do náhonu pod mlýnské kolo. Zde živí přečkali řádění nacistů. Ve studené vodě museli vydržet šestnáct hodin.

Zuřivá střelba žádného dalšího z partyzánů ven z usedlosti nevyhnala. Nacisté pak opakovaně posílali dovnitř mlynáře, aby je z bunkru vyvedl. „Chlapci, jste-li někdo naživu, pojďte ven, je to marmé!“ vyzýval podle výpovědi ošetřovatele Bláhy ukrytí partyzá-

ny Jan Juříček. Ven ale vyšel právě jen neozbrojený Oldřich Bláha.

Dva partyzáni, Saša Čornýj a Sergej Sorotkin, se pokusili prostřít na svobodu. Proti mnohonásobné a po zuby ozbrojené přesile ale neměli nejmenší naději. Potom gestapáci poslali do hořícího mlýna devatenáctiletého Jana Juříčka, jenž se ovšem v bunkru udusil kouřem.

Z hořícího pekla se živý nedostal ani poslední z partyzánů Oldřich Kaňok.

Roazuření esesáci pak zastřelili hospodáře s manželkou i obě jejich dcery a jejich těla hodili do plamenů hořící usedlosti. „V některých vzpomínkách a výpovědích se uvádí, že dětem údajně Němci nabídli, že zůstanou naživu, pokud něco prozradí. Ty to ale odmítly,“ připomněl už dříve Zdeněk Pomkla ze Státního okresního archivu ve Vsetíně.

Zvěst o krvavých událostech v Juříčkově mlýně se rychle rozšířila po celém Valašsku. Bohužel ji velmi brzy měly následovat další tragédie na Ploštině, v Prlově či na Vařákových pasekách. Konec války byl přítom na dohled...

